

dei már évezredekkel azelőtt olvastak, irtak és szellemi problémákról vitatkoztak. Aki nem jelszavakra hallgat, hanem ezeket a tényeket gondolja át, a zsidóságról bizonyára egészen más képet alkot magának, mint az a karrikatura, amit az antiszemita rajzolnak. Ha egy népnek a nagyságát jelentékeny és kimagasló tag jainak a számával lehet lemérni, akkor a zsidóság ma első helyen áll. Példa erre a zsidó Nobel-díj-nyertesek aránylag nagy száma.

Ez a kimagasló szellemi képesség, melynek a világ nemcsak számos nagy találmányt köszönhet, hanem a művészet és filozófia zseniális alkotásai is, nem fejlődött a zsidóság fizikai erejének rovására. Nézzünk és körül és meglátjuk, hogy Európában és Amerikában hány zsidó ifjú nyert sport-teljesítményeiért bajnokságot. Minden pártalan kritika e teljesítmények alapján megállapíthatja, hogy nem lehet szó a zsidó szellemi, vagy testi alacsonyrendűségről.

Mégis egyoldalú dolog lenne, ha azt akarnók állítani, hogy a zsidóság saját sorsa csak kedvezően befolyásolta ezt a népet. Egészen bizonyos, hogy az évezredek üldözés és elnyomatás káros hatásokat is tenyésztett ki benne. Kétségtelen, hogy a zsidók idegi és lelki harmóniája az állandó nyomás és feszültség alatt sokat szenvedett. Elnyomott: embeereknek és embercsoportoknak más a beállítottsága a környező világhoz, mint a szabad és uralkodó embercsoportoknak. A zsidók nem döntöttek saját sorsuk fölött, hanem objektumai voltak az idegen akaratnak és az idegen önkénynek. Ez megerősítette őket ellenzéki és kritikai beállítottságukkal. Emiatt tulajdonságuk és ezért ingadoznak alacsonyabbrendűségi és magabizakodó érzelmeikben. Talán ez is az oka annak, hogy bizonyos emberekkel és tárgyakkal szemben mesterkéltnek, egyszerűségnek és naivitásnak sokszor kell szenvednie.

Mindazok a tulajdonságok, amelyek az elnyomatás révén tenyészték ki és amelyek alacsonyrendűségi komplexumokká fejlődtek, el fognak tűnni, nehelyt a zsidók életfeltétele megint normalizálódik. Sok e vizsás vonás közül már el is tűnt. De megint vissza fog jönni, ha az antisemitizmus új hulláma győzni fog. És végleg el fog tűnni, ha a zsidóság emancipálása végérvényesen sikerül.

A zsidó kisebbségi sors különös tragikumában van, hogy a zsidóság olyan kisebbség, amelynek nincs nemzeti, vagy vallási hásvédeje. Jól tudják, hogy sehol nem érhetik el az államhatalmat, hogy mindenütt a többségi nemzeti jóindulatára és lojalitására vannak ráutalva. Nemcsak saját államukban kisebbségek ők, hanem kisebbségek az egész világon.

Ez a tény a zsidó sors számára tragikumot jelent: de egyúttal megmutatja a zsidókérdés megoldásának útját is.

Maniu és Vaida egymás ellen kandidálnak egy erdélyi megyében?

Nagy politikai per sorsa dől el a közelgő részleges választásokon

Bucuresti, december 5. Erdélyben három permanenti mandátum van üresedésben. A legfontosabb politikai centrumokban: Hunedoara, Arad és Cluj megyékben rövidesen összehívják a választó estületet, hogy az utóbbi két megyében szenátort, az elsőben pedig képviselőt válasszon. A választás időpontját még nem tűzték ki, valószínű azonban, hogy január végén vagy legkésőbb februárban az urnák elé hívják a három megye választóit.

A jövődó kormány sorsa dőlhet el a részleges választásokon

E választások elé, bármennyire is távoliesik a megtartásuk időpontja, feszült érdeklődéssel, sőt izgalommal tekintenek az összes erdélyi politikai körökben. És ez természetes is. Nem valószínű, hogy a Tatarsu-kormány tartani tudja a hatalmat az elkövetkező évben. Arra vonatkozólag pedig, hogy melyik párt lépjen örökébe, elhatározó befolyást fognak gyakorolni az utolsó részleges választások eredményei. E pillanatban a nacional-caranistapárt és a jobboldali pártok blokkja egyaránt maguknak vindikálják a népszerűség monopóliumát. A nacional-caranistapárt gyűlésein megjelent hatalmas tömegekkel szemben a jobboldali szervezetek arra hivatkoznak, hogy a közszellem fokozatosan az ő eszmék irányában fejlődik és azt állítják, hogy a különböző jobboldali erők összefogása végleg az ő javukra billentette a népszerűség mérlegét.

A küszöbön álló részleges választásokon tehát jóval több forog kockán, mint néhány mandátum sorsa. Nemcsak a következő kormány mibenlétét illetően mondhatnak ítéletet a három erdélyi megye választói, hanem ugyyszólván afölött is dönteni fognak, hogy milyen politikai rendszert kívánnak fenntartani az országban. Ki fog derülni, hogy sikerül-e a jobboldali szervezeteknek megmegeríteni demagógiájukkal a választók tömegeit, vagy pedig ezek továbbra is kitartanak a nacional-caranistapárt által hirdetett demokratikus módszerek mellett. Az az irányzat, amely ezekből a választásokból győzedelmesen fog kikerülni, számíthat arra, hogy maga mellé hangolja azt a hatalmas tömeget is, amely az érdeket megyék határain túlról is feszült várakozással tekint a jobboldal és a nacional-caranistapárt között folyó harc kimenetelére. Mert az ország közvéleményének alakulása szempontjából nem mindegy, hogy Erdély a jobboldali vizeire evezett-e, mint ahogyan azt a reakciók egyre növekvő táborában állítják vagy pedig a paraszt-tömegek lényegében kitartanak a jelszavak mellett, amelyeket a nacional-caranistapárt kétszer is meghirdetett Alba-Iulian.

Mit remél a jobboldal a választásoktól

Az Adeverul mai számában ir erről a kérdéssel és megállapítja, hogy a részleges választások nem váltották ki különösebb lelkesedést a jobboldal táborában, ahol nem igen táplálnak illúziókat jelöltjeik sikerét illetően. Mert — ugymond az Adeverul — a jobboldalnak csak kevéssé sikerült gyökeret verni az erdélyi közudatban és oly lelkesedést kiváltani, mint amígore a reakciós erők összefogása alkalmából számítottak. Ellenkezőleg: az alsóbb rétegek létfentartási ösztöne nemcsak védekezésre, de támadásra is ösztönzi őket ezokkal szemben, akik a szabadságjogok megsemmisítésért harcolnak. A nacional-caranistapárt viszont nyugodtan néz a választások elé. Azt, hogy ki fogja a párt részéről jelöltetni magát a választásokon, csak később hozzák majd nyilvánosságra. Egyelőre csak annyi ismeretes, hogy a jobboldali blokk részéről Vaida Sándor lép fel a hunedoarai kerületben.

Támogatni fogják a liberálisok a jobboldali blokkot?

A helyzet alakulásában természetesen nagy szerepet játszik az is, hogy milyen álláspontot foglal el a liberális párt. Támogatják-e a liberálisok a jobboldali blokkot vagy pedig teljes semlegeséget fognak a választásokkal szemben tanúsítani? Egyes hírek arról szólnak, hogy a kormány a jobboldali szervezetek támogatására gondol. Ezeket a híreket most illetékes helyről megcáfolják. C. Bursan képviselő, a kormánypárt hunedoarai szervezetének vezetője kijelentette, hogy a liberális párt jelöltet fog állítani a részleges választásokon és nem kívánja támogatni a jobboldal esélyeit. Bursan abból a megfontolásból indul ki, hogy a liberális párt nem

engedheti ki kezéből azt a kiváló alkalmat, amit a pártpropaganda szempontjából egy ilyen választás képvisel és ki kell hangsúlyoznia a liberális párt gondolatát egy nacional-caranistapárttal, mint különösképpen a jobboldali áramlatokkal szemben. Ez a nyilatkozat pedig teljesen autentikus helyről jön, miután Bursan egyike azoknak az erdélyi liberálisoknak, akik joggal vindikálják maguknak, hogy nemcsak választókerületük, hanem egész Erdély nevében beszéljenek.

Maniu Gyula nem lép fel Vaida Sándorral szemben?

A jobboldalnak ilyen körülmények között nem lesz könnyű dolga Hunedoarában. Egy-

részben szemben fogja találni magát: Petró Groza demokratikus frontjával, amely a nacional-caranistapárt jelöltjét fogja támogatni a választásokon, másrészt pedig a Bursan által vezetett liberális tagozattal, amelynek népszerűsége a megyében elvitathatatlan. A nacional-caranistapárt — mint említettük — még nem döntött a hunedoarai jelölt személyéről. Egyes hírek szerint nincs kétség, hogy Vaida Sándorral, mint a jobboldali jelöltjével szemben maga Maniu Gyula lép fel és fogja megvédeni a demokratikus gondolatot. Amennyiben ez valóban bizonyulna, kétségtelenül az erdélyi román politika legnagyobb pikantériáját képviselné. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy úgy Hunedoarában, mint a másik két megyében a nacional-caranistapárt kiemelkedő vezetői személyiségei viszik a választási harcot. A diktaúrara törekvő erők és a nacional-caranistapárt által képviselt demokrácia összecsapása nemcsak izgalmasnak, hanem rendkívül hevesnek is ígérkezik. A nacional-caranistapárt vezetősége elhatározta, hogy el fog tekinteni a személyi megfontolástól és propagandájában nem fogja kimémesen Gogál sem Vaidát. Analízis tárgyjárogják tenni a jobboldali zászlóvontást és a program szempontjából, mint a jobboldali eszmék hirdetőinek őszinteségét illetően.

SELEKT MOZGÓ

STAN és BRAN

legújabb szenzációs vigjátéka:

Egyszer volt, hol nem volt

URANIA MOZGÓ

A kozák és a csalogány

JARMILLA NOVOTNA és PETROVIC

IVAN legújabb slágere.

Két és félmillió dollárt hoz fel Amerika zsidósága a palesztinai országépítő alapokra

Az amerikai zsidó munkásság 250 ezer dollárt szavazott meg a palesztinai zsidó munkásszervezet alapjaira. Berl Locker a nemet palesztinai transferrő

Newyork, december 5. Amerika összes cionista csoportjai konferenciát tartottak a napokban, amelyen mintegy ezer delegátus vett részt. A konferencia elhatározta egy nagyszabású „drive” beindítását a Keren Hajjeszód és a Keren Kajemeth javára. Az amerikai cionisták két és félmillió dollár felhozását tűzték ki célul és ezt az összeget fele-fele arányban osztják el a két nemzeti alap között. Az akció januárban indítják meg nagyszabású négygyűléssel, amelyet az erre a célra alakult előkészítő bizottság fog összehívni. A bizottság tagjai: dr. Stephen S. Wise, Louis Lipski, Morris Rothenberg és David Wertheim.

Newyork, december 5. Az amerikai zsidó szakszervezetek a napokban tartották meg évi konferenciájukat, amelyen mintegy 1300 delegátus vett részt: 500 ezer zsidó munkás képviselőtében.

A szakszervezetek 250 ezer dollár hozzájárulást szavaztak meg a palesztinai zsidó munkásszervezet alapjaira. A konferencia főszónokai a következők voltak: Baruch Zuckermann ismert cionista munkásvezér,

dr. Franz Oppenheimer professzor, a világhírű nemze gazdász és a kooperatív telepítés elnöke, továbbá Gerhard Seger, a berlini koncentrációs táborból elmenekült szocialista vezér és volt német birodalmi képviselő, dr. Stephen Wise, az amerikai zsidó kongresszus elnöke és Berl Locker, a cionista Actions Comité alelnöke.

Berl Locker behatóan foglalkozott a nemet palesztinai transferegyezményével, melynek tudvalevőleg sok az ellensége a németellenes bojkott hívei körében és kifejtette, hogy transzfer a német zsidók ezreinek éremteljes új gazdasági egzisztenciát. Hangsúlyozta, hogy a transzfer nem tőri meg a náciellenes bojkottot, mert a tőke a kivitt áruért nem tér vissza többé Németországba.

Lili Körber

Begenungen in fernem Osten — China — Japan — Birobidzsan, 330 lap 125 lej. — Nathan Asch: Das Tal 125 lej LEPAGE-nál Cluj.

Kérje új könyvek jegyzékét.

רֵיבֵּי יָמֵי תַרְחֻמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

ח'יפה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak menetrendje:

Indul Constanjából:

Jegyárak:	
Har Cion	december 11
Har Carmel	december 19
Har Cion	december 29
Har Carmel	január 5
Har Cion	január 14
Har Carmel	december 23

Constanța—Haifa

I. osztály Lei 6000

II. osztály Lei 4000

Constanța—Haifa

és vissza

I. osztály Lei 9000

II. osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindenemű felvilágosítással szolgál:

Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókadékhivatalai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

Modern csőbutor és csillár

detail-kiszolgálásnál is

Gyári áron!

Uj orvosi szakművek:

Lowkovich—Tomcsik: Bakteriológia — Immunológian — Parazitológia, 620 lap, vászonkötés Lei 1254
Dr. Boros: Haematológia „ 561
Dr. Hajós: A belső secretiois betegségek „ 815
MOKT tagnak INGYEN-be jön tagsági kedvezmények folytán LEPAGE-nál Cluj.
Kérjen jegyzékét. — MOKT tagsági iver Lepage-tól Cluj.

A J...
kölc...
a né...

Dr. Arihur...
szövetség...
öt...

Genf, december 5.
a közvetlen tárgyi
menekült ügyében
szakértő bizottság a
szentánsával. A bizott
gy képviselőit fogja
össze együttes tárgyi
bizottság szervezete össze
A Jewish Agency
Ruppin és dr. Nachu
a bizottság előtt, ki
met zsidók kíváncsi
Ruppin előadta r
leteit, mely mint is
nak a letelepítésére
gokban, elsősorban
Ruppin ezen kívül
kat fűzött a Jewish
memorandumhoz, m
inai telepítésre hat
A Jewish Agency m
tios részén kívül, m
Uj Kelet, többek k
létesítését is j
sa lehetővé tenni a
romni akaró zsidók s
lását.

A Jewish Agency
közlekedési fiz eszter
ezet kíváncsi
A kíváncsiak részé
nyújtani nemetsz
ellenében. Ezt szolg
ciációs bank, melyhe
közöket a Népszöve
vetkőzleg garantált
remteni.

Ötven ter
szövetség
Dr. Ruppin után a
ajtották ki szakért
tag előtt. Ezt mege
öldi szövetségek k
Az emigráció problé
A zsidó szerveze
hallgatása Louis O
gatójának szakértő
A bizottság a mai
zik befejezni munk
mos nemzsidó sza
Zsidó és nemzsidó
dig összesen ötven
nyeknek alapján fos
és javaslatait a bizo
Genf, december 5.

A Népszövetség ötö
vezetek küldöttségé
népszerűsítést. A deleg
 voltak: Louis Oung
Kahn, a Joint, Edo
lemigrációs szervez
shum Goldmann és
Jewish Agency, Van
dial segélybizottság,
gyébi bizottság, Zwi
vándorló szövetség,
Comité des Deleg

A J...
folyt...

Szigoru c...

Varsó, december
Radom városkában
Nisch Poznamszki
iszemita huligán
akosság hatalmas
ó útjára az antisz
tatát.
Az antiszemita
pan is újabb kile
nemzeti demokrata
ó üzlet ablakait
Általában a kilé
kiszárosokra kon
vívul Nowe-Mjasto
zavargások voltak.

A Jewish Agency nemzetközi kölcsönt kér a Népszövetségtől a német zsidók vagyonának likvidálásához

Dr. Arthur Ruppin és dr. Bernhard Kahn expozéja a Népszövetség ötos bizottsága előtt. Ötven tervezetet nyújtottak be eddig a bizottsághoz

Genf, december 5. Hétfőn délelőtt vette fel a közvetlen tárgyalásokat a németországi menekültek ügyében kiküldött népszövetségi szakértői bizottság a zsidó szervezetek reprezentánsaival. A bizottság előbb a Jewish Agency képviselőit fogadta külön kihallgatáson, majd együttes tárgyalásokra ült össze a zsidó szervezetek összes képviselőivel.

A Jewish Agency képviselőiben dr. Arthur Ruppin és dr. Nachum Goldmann jelentek meg a bizottság előtt, kifejtve nézeteiket a német zsidók kivándorlási és leteleítési lehetőségeiről.

Ruppin előadta régebbi tervezetének részleteit, mely mint ismeretes, 200 ezer zsidóknak a leteleítésére irányul különböző országokban, elsősorban pedig Palesztinában. Dr. Ruppin ezen kívül kiegészítő magyarázatot fűzött a Jewish Agency által benyújtott memorandumhoz, mely tudvalevőleg a plesztinai leteleítésre hat éves tervet irányoz elő. A Jewish Agency memorandumának kolonizációs részén kívül, melyet ismertett már az Uj Kelet, többek között egy likvidációs indítványt is javasol, melynek hivatása lehetővé tenni a Németországból kivándorolni akaró zsidók számára tőkájük likvidálását.

A Jewish Agency becslése szerint a legközelebbi tíz esztendőben évente 25-30 ezer kivándorlóra kell számítani. A kivándorlók részére megfelelő hitelt kell nyújtani németországi vagyonaik garanciája ellenében. Ezt szolgálja a tervbe vett likvidációs bank, melyhez a szükséges anyagi eszközöket a Népszövetség segítségével nemzetközileg garantált kölcsön hivatott előteremtteni.

Ötven tervezet futott be a Népszövetséghez

Dr. Ruppin után a többi zsidó szervezetek fejtették ki szakértői véleményüket a bizottság előtt. Ezt megelőzőleg a nemzsidó külföldi szövetségek képviselőit hallgatta meg az emigráció problémáiról a bizottság.

A zsidó szervezetek képviselőinek megkérdezésére Louis Oungre, az ICA vezérigazgatójának szakértői jelentéséről ért véget. A bizottság a mai nap folyamán szándékosan befejezni munkálatait. Addig még számos nemzsidó szakértőt fog meghallgatni. A zsidó és nemzsidó részről a bizottsághoz eddig összesen ötven tervezet érkezett be, melyeknek alapján fogja kidolgozni jelentését és javaslatát a bizottság.

Genf, december 5. Dr. Ruppin expozéja után a Népszövetség ötos bizottsága a zsidó szervezetek közreműködésével folytatott beható tárgyalásokat. A delegáció tagjai a következők voltak: Louis Oungre, az ICA, dr. Bernhard Kahn, a Joint, Edouard Oungre, a HICEM emigrációs szervezetek szövetsége), dr. Nachum Goldmann és dr. Martin Rosenblüth, a Jewish Agency, Vantin Kisasszony, a hollandiai segélybizottság, Ottó Schiff, a londoni segélybizottság, Zwi Abersohn, az EMCOL kivándorló szövetség, Guggenheim professzor Comité des Delegations Juives, és dr. Lö-

wenstein zürichi főrabbi, az Agudasz Jiszrael nevében.

A zsidó delegáció követelései

A delegáció nevében dr. Bernhard Kahn tartott nagyszabású expozét, mely rendkívül mély hatást gyakorolt a bizottság tagjaira. Dr. Kahn fejtegetései a következő követelésekben csúcsosodtak:

1. A Macdonald hivatal tevékenységének beszüntetésével a Népszövetség nevezzen ki egy testületet, mely a Népszövetség közvetlen felügyelete alatt vállalja magára a kivándorlók védelmét.

2. Ez a testület legyen autonóm és élére olyan személyiség kerüljön, aki nemzetközi tekintéllyel rendelkezik.

3. A testület nyerjen felhatalmazást arra is, hogy a német birodalmi kormánnyal felvegye a tárgyalásokat a zsidó tőke transzferálására vonatkozólag.

4. A hontalanok (Staatenlose) részére biztosítsák a munkajogi védelem és utlevél.

5. Azon országok kormányai, ahol kivándorlók tartózkodnak jelenleg, tanúsítsanak messzemenő jóindulatot a menekültek iránt a tartózkodási és munkaengedélyek tekintetében.

6. Vegyék fel a tárgyalásokat a német birodalmi kormánnyal annak érdekében, hogy a jelenlegi kaotikus kivándorlási helyett tényleg lehetővé a kivándorlási szabályozása és rendezett mederbe való terelése.

Dr. Bernhard Kahn után Ottó Schiff szólt fel, aki különösen a tőke-transzfer kérdésével foglalkozott. Zwi Abersohn, az EMCOL nevében arra kérte a Népszövetséget, hogy a Nansen-menekültekre vonatkozó nemzetközi szabályokat terjesszék ki a németországi kivándorlókra is. A hontalanok gyermekeinek tegyék lehetővé, hogy naturalizálhassák magukat azokban az országokban, ahol tartózkodnak. Dr. Nachum Goldmann, a Jewish Agency képviselője kifejtette, hogy ha lehetővé teszik a németországi zsidók számára vagyonuknak transzferálását, úgy évente 25 ezer zsidó vándorolhatna ki Németországból és ebből 12 ezer Palesztinába mehetne.

A bizottság tagjai felvetették a kérdést: maradjanak-e a kivándorlók azokban az országokban, ahol jelenleg tartózkodnak, vagy pedig más országba való átvezetésüket és leteleítésüket kívánják-e a zsidó szervezetek.

A delegáció tagjai kijelentették, hogy elvben amellett vannak, hogy a kivándorlók maradjanak jelenlegi tartózkodási helyükön és csak annyiban helyeznek súlyt továbbvitelükre, amennyiben az illető ország viszonyai azt elkerülhetetlenné teszik.

Louis Oungre, aki a végén a delegációtól függetlenül külön kihallgatáson jelent meg a bizottság előtt, szakértői jelentésében főleg a Délamerikába való kivándorlás lehetőségével foglalkozott. Kijelentette, hogy az ICA hajlandó délamerikai birtokain mezőgazdasági kolonizálni bizonyos részét a kivándorlók számára.

TÁNC KÖZBEN,

amikor az arcok egymáshoz hajlanak, a BÁRSONYOS ARCBÖR ellenállhatatlan varázst fejt ki...

Semmi sem hasonlítható a fiatalos, bársonysima, jóillatú arcbörhöz! A nők ezt igen jól tudják. Ezért óvják arcbörüket annyi gondnal az elemek és az öregedés káros hatásaitól. A harcban a THREE FLOWERS KRÉM és PUDER értékes segítő társak, amelyek tisztaság, finomság és jó illat által tünnek ki. Tekintsen el mindentől, ha szépségéről van szó! Bőrének ápolására csak a legjobbat használja, használja a RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS készítményeket!

RICHARD HUDNUT

+ three flowers + PUDER és KRÉM

Ma reggel szabadlábra helyezték Lázár Illést

Az ügyészség nem emel kifogást a szabadlábrahelyezés ellen

Oradea, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Pontosan tegnap volt három hete annak, hogy Popoviciu Mihály vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte dr. Lázár Illést a sightheti incidensekben való részvétele miatt. A letartóztatás azóta hatalmas parlamenti viharokat támasztott és a national társista párt több ízben interpellált Lázár Illés fogvatartása miatt.

Dr. Lázár Illés fogvatartása miatt felfolyamodást jelentett be a törvéyszéki vádta-nácsshoz, mely elrendelte a volt nemzeti pársz-párti képviselő szabadlábra helyezését. Az ügyészség meglepetésként ezt a döntést és a táblai vádta-nács

30 napos vizsgálati fogságot rendelt el Lázár Illés ellen.

Mivel azonban Lázár dr-t S'ten Vasile rendőr golyója súlyosan megsebesítette s e sérülésekből még mindig nem gyógyult ki, Lázár Illés a Szent József kórházban töltötte el a vizsgálati fogságot.

Lázár Illésen kívül még 111 national társista párti vidéki földműves ellen is eljárás indult s ugyanakkor emberölés kísérlete miatt vizsgálatot vezettek Stan Vasile rendőr ellen is, akit a vizsgálóbíró a múlt héten előzetes letartóztatásba helyezett, de a vádta-nács megsemmisítette a végzést.

Napokon keresztül folytak a kihallgatások az érdekes ügyben s Popoviciu Mihály vizsgálóbíró a múlt héten fejezte be a vizsgálatot s az ügy iratait, további véleményezés céljából szál tette át az ügyészségre, hogy elrendelte Lázár Illés szabadon bocsátását.

Végzését azzal indokolta meg, hogy a vizsgálat teljesen befejeződött s így semmi ok sem fog felel Lázár Illés fogvatartására. Marin Popescu királyi ügyész, a Lázár-ügy

referense napokon át tanulmányozta a hatalmas dossziát és tegnap délelőtt a vizsgálóbíró döntésének megfelelően a maga részéről is hozzájárult

Lázár Illés szabadlábra helyezéséhez.

A vizsgálóbíró határozatáról csütörtökön reggel 9 órakor értesítették Lázár Illést. A szabadlábra helyezés végzés kikészítése után Lázár Illés azonnal elhagyta szobáját és felkereste a national társista párt itteni vezetőit.

Érdekes különben, hogy a vizsgálóbíró és az ügyészség a szabadlábra helyezés ellenére vád alá helyezte Lázár Illést és társait. A vádirat szerint Lázár Illés valóban részt vett a rombolásban és ezért büntetőjogilag felelős, Lázár Illéssel együtt vád alá helyezték Pop Mihályt, Mar'na S'tefant, Fehér Juont, Codrea Juont, Codrea Györgyöt, Fehér Vasile, Manoila Pétert, Pop Pétert, Codrea Györgyöt (Lupu), Popoviciu Joant és Vlad Juont, akik sightheti, illetve Sighet környéki földművesek.

Lázár Illés csütörtökön délután utazott el Oradeáról és Bucurest be ment.

Hair—Dr. Décsi : A sexuális élet Enciklopédiája

öt könyvre felosztott hatalmas új mű, lexikonalak, vászonkötés 198 lej LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvek teljes jegyzékét Lepsgetől Cluj.

A lengyel kisvárosokban folytatódnak az antiszemita zavargások

Szigoru cenzura tartja béklyóban a lengyelországi zsidó sajtót

Varsó, december 5. Tegnap temették el Radom városkában a hatvanhat éves Mo-nisch Poznamszki nevű zsidót, akit az antiszemita huligánok öltek meg. A zsidó lakosság hatalmas tömegei kísérték utolsó útjára az antiszemita zavargások áldozatát.

Az antiszemita zavargások azonban még mindig nem szűntek meg, sőt Radom-ban is újabb kilengésekre került sor. A nemzeti demokrata huligánok számos zsidó üzlet ablakait zúzták be.

Általában a kilengések most inkább a kisvárosokra koncentrálódnak. Radomon kívül Nowe-Mjasto helységben is súlyos zavargások voltak. Számos zsidót véresre

verték a huligánok, míg másoknak ablakait zúzták be.

A Zsidó Távirati Iroda közleményeit, melyek részleteket közöltek az antiszemita zavargásokról, és azoknak zsidó áldozatairól, elkobozták a hatóságok. A lengyelországi zsidó lapok nem közölhetnek mást az antiszemita kilengésekről, mint amit a hivatalos lengyel távirati iroda közölt.

— Közelebről újabb spanyol kormányváltást várnak. Madridból jelenik: Közelebről spanyol kormányváltást várnak az újabb korrupciós affér miatt, amelybe több közéleti előkelőség keveredett bele.

SPORT

Erőteljesen folyik a berlini olimpiász elleni bojkottmozgalom

Cluj, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Minél jobban közeledik a berlini olimpiász időpontja, annál erőteljesebben bontakozik ki a civilizált népek azon mozgalma, amelynek célja a berlini olimpiász bojkottálása. A világ minden sarkából érkező hírek szerint gyűléseken, kongresszusokon, sportmegnyilatkozásokon az a kategórikus vélemény, hogy a berlini olimpiászt bojkottálni kell. Így például a mexikói munkásszövetség kongresszusán határozati javaslatot szavaztak meg, amelynek értelmében kérik a kormányt, ne vegyen részt a berlini olimpiáson. Amszterdamban a Királyi Tornászövetség 153 szavazattal 107 ellenében a berlini olimpiáson való részvétel ellen szavazott. Amerikában, Washingtonban a központi munkásszövetség kongresszusán is a berlini olimpiász ellen szavaztak és az ellenpropaganda mellett hoztak határozatot. Svédországban, Stockholmban az országos munkásszövetség skelleftefi kongresszusán foglaltak állást a berlini olimpiász ellen. A szövetség határozatában megtiltotta tagjainak, hogy akár mint aktív versenyzők, akár mint nézők a berlini olimpiáson résztvegyenek.

A bojkottmozgalommal kapcsolatban a Makkabi Világszervezet is megújította legutóbbi erre vonatkozó határozatát és ismét közli a Világszervezethez tartozó zsidó sportolókkal, hogy a berlini olimpiáson való részvételük el van tiltva és azon egyetlen zsidó sportoló nem szabad résztvegyen. Erre vonatkozólag egyébként a brinni világkongresszus határozata alapján a Makkabi Világszervezet levelet írt a Nemzetközi Olimpiai Bizottsághoz, amelyben ezt a ténnyt hivatalosan hozza a NOB tudomására.

HAGGIBBOR—AVRAM IANCU kerületi bajnoki mérkőzés lesz ma délelőtt 12 órakor a clujai sporttelepen. Ma ugyanis egyházi ünnep van és ezért tüzött ki bajnoki mérkőzéseket a kerület. Hogy azonban a Haggibbor mérkőzést miért nem vasárnapra tüzték ki, amikor erre volna idő, csak a kerületi vezetőség tagjai tudnának felvilágosítást nyújtani. A Haggibbornak az őszi szezonban egyébként ez az utolsó mérkőzése.

NAC—Ripensia barátságos mérkőzés lesz vasárnap Oradean. A mérkőzés egy régi elszámolási differencia alapján jött létre a likvidációs bizottság közbenjöttével.

Vehemens németellenes tüntetés volt Londonban az angol-német válogatott labdarúgó-mérkőzésen. Londonból jelentik: A tegnapi angol-német válogatott mérkőzésen (az eredményt már tegnap megírtuk, mely 3:0 volt) az angol közönség zajosán tüntetett úgy a német csapat, mint a nézőtérre helyet foglaló németországi nézők ellen. Számos esetben a rendőrségnek kellett közbelépni. A mérkőzésnek különben 80.000 nézője volt.

Kisorsolták a Román Kupa legközelebbi fordulóját. Bucurestiből jelentik: A Román Kupamérkőzések negyedik fordulóját tegnap este a kupabizottság a következőképpen sorolta ki: Gloria—Soimii (Sibiu), Kinizs—Dug (Braila), ACFR—Crisana, AMTE—Dragos Voda (Cernauti), Herdan—Minerul (Lupeni), Textila—Phoenix (Baia Mare), Franco Romana—Oltul (Tg. Mures), IAR Brasov—Vulturii Lugoj, Electrica Timisoara—Universitatea, Ripensia—CFR, DVA Galati—STV Sighisoara, Venus—Elpis, Makkabi Bucuresti—Olimpia Satumare, Sp. Studentesc—Juventus, Romania—Unirea Tricolor, ILSA—NAC. A mérkőzések időpontját később jelöljük ki, a mérkőzések az elől álló egyesületek székhelyein lesznek.

Ivria—Gloria 4:1 (3:1). A vasárnapi utolsó előtti mérkőzését megérdemelten nyerte a brasovi Ivria. Ezzel a mérkőzéssel az Ivria a tabella harmadik helyét foglalta el 20:11 gólaránnyal 12 ponttal. A tartalékos Ivria mind a négy gólját Fried Béla szerezte, aki már az eddigi mérkőzéseken is mint kiemelkedő játékos tűnt fel. Nemcsak a csatársorban, de a védelemben is kitűnően megállja helyét. Mellette a többiek: Weiszfeiler, Roth Oszkár, Bitay, Balog, Grosz megértő játékosársai. Külön ki kell emelni az Ivria halvesorát: Moszkár, Liebermann, Mund, mely a brasovi viszonylatban is a legjobbak közé tartozik. A védelemben Fried Laci és Fried Béla jól dolgoztak. A kapuban Hadnagy kitűnő munkát végzett azzal, hogy néhány veszélyes labdát biztosan fogott. A vége felé eldurvuló mérkőzést jól tartotta kezében a kitűnő játékvezető Tóth Ödön, aki a Gloriából két játékost állított ki. (F. L.)

A Mikulás szerencsét hoz!

EZEN a napon ujítsa meg sorsjegyét, vegyen új sorsjegyeket!

1/4 sorsjegy megújítási ára	200.— lei
1/4 sorsjegy vételára	400.— lei
1 sorsjegy megújítási ára	800.— lei
1 sorsjegy vételára	1.600.— lei

Ne hátráljon meg a szerencse elől, amely közeledik Önhez. December 15.-én lesz a II. osztály húzása. 11.098 sorsjegyet húznak ki egy millióig terjedő nyereménnyel.

EGYETLEN NAPON 26.897.912 leit osztanak ki.

Noha közbeeső osztály, a II. osztály is a milliomosok, a boldog emberek egész sorát fogja megteremteni.

A Mikulás szerencsét hoz! De hogy segíthessen Önön, meg kell újítani sorsjegyét.

Siessen. Huzás néhány nap múlva. Aki sorsjegy nélkül marad, kimarad a szerencse nagy listájából.

KÖZGAZDASÁG

Harmincnyolc százalékban állapították meg a valutaprémiúmot

Az a bizottság, amelyet a külfölddel való pénzforgalom irányítására nevezett ki a kormány, s melynek hatáskörébe utalta az új külkereskedelmi rendszert életbeléptető minisztertanácsi jegyzőkönyv a valutaprémiú megállapítását, úgy határozott, hogy ezt a prémiúmot 38 százalékban szabja meg.

A 22 százalékos import-értékilletéket minisztertanácsi jegyzőkönyvvel életbeléptették, december elseji hatállyal. Ez az új illeték és a 38 százalékos valutafelár tehát azt jelenti, hogy míg december elseje előtt az importőröknek csak 44 százalékos felárat kellett fizetniük a külföldről behozott árucikkek után, ez a felár most ténylegesen 50 százalékra növekedett. Ezt a hatszázalékos emelkedést természetesen követni fogja az áruk hasonló arányú drágulása is.

Az új export-import rendszer ellen éles harcot indít a gyáripár

Az új külkereskedelmi rendszert szabályozó minisztertanácsi jegyzőkönyv, amely december 1-ével már életbe is lépett, úgy kereshető, mint iparos körökben nagy nyugtalanságot váltott ki. Ma már megállapítható, hogy az új rezsim merőben az ellenkezője annak, amit Costinescu ipariügyi miniszter beígért. Az érdekelt szakmai körök az illetékes kormánytényezők előtt a Banca Națională tultengő hatalmának redukálását kérték. Az új rezsimben ezzel szemben a jegybanknak több befolyása lesz, mint eddig volt.

Az 1934 évi devizatorvény fenntartásával egyedül a jegybanknak lesz joga megvásárolni minden devizát. Es tenni fogja ezt nem a sa-

ját pénzével, hanem az importőröktől ellenszolgáltatás nélkül előre bekövetelendő 14—15 százalékos importtaxák felhasználásával. A szakmai érdekeltségek azt követelték, hogy a Costinescu-javaslat értelmében a Banca Națională igazolt szükségleten túl fennmaradó devizák szabad forgalomba kerülhessenek. Az új rezsim a Banca Națională szükségletét nem kívánja fixirozni és a szabad devizastokk fogalmát még fel sem veszi a minisztertanácsi jegyzőkönyv szövegébe.

Az új rezsim a 44 százalékos devizafelárat nem fixirozza ugyan le a jegyzőkönyv szövegében, de azért, hogy az importprémium mellett az érték-importtaxát is bevezeti s hogy

ugy az importprémium, mint az import-érték-taxa kulcsának megállapítását az ujonnan létesítendő devizahivatal, ugynevezett irányító bizottságra bizza, az érdekelt vállalatok körében ezt az aggodalmat kelti fel, hogy

a 44 százalékos felár rövidesen a fekete-börze felárainak nivójára fog felemelkedni, anélkül, hogy importőrjeink devizaszükségleteit a Banca Națională ténylegesen fedezze is majd. Ezt az aggodalmat az is alátámasztja, hogy az irányító bizottság tagjai kizárólag miniszteriumi tisztviselők lesznek, másrészt hogy az ad valorem importtaxákat az importőr minden ellenérték, illetve minden ellenszolgáltatás nélkül lesz kénytelen egyelőre 10—15 százalékos, később esetleg 30%-os nagyságban befizetni.

Ha még megemlítjük, hogy az ariaratók miként való fizetésére az új rezsim jegyzőkönyve semminemű konkrét és megnyugtató intézkedést nem tartalmaz,

indokoltnak találjuk, hogy a gazdasági és dekképviselők, elsősorban a gyáripáros szervezetei az új rezsim ellen erőteljes akciókat indítottak és követelik a Costinescu-féle tervezet eredeti formájában való keresztülvitelét.

Nem vonatkozik az exportörökre a devizaamnesztia

A devizatorvény ellen elkövetett kihágásokra vonatkozólag a kormány amnesztia törvényt terjeszt közelebről a parlament elé. Ennek a törvénynek az alkalmazására nem Costinescu kereskedelmi és ipariügyi miniszter a következő kijelentéseket tette:

— Ezzel a törvénnyel azokat akarjuk amnesztiaiban részesíteni, akik valamely amnesztia törvényben megszabott módokon kivételül álló utakon fizették ki, tehát magánúton (a kettő tőzsdé tévén), vagy valamely áruexportorvén. Nem fognak azonban az amnesztia részesülni a petroleumtársaságok, sem az az egyéb kategóriába tartozó exportörök, akik a termékeik exportjából származó devizát nem fizették be annak idején a Banca Naționalăhoz.

Uj STEFAN ZWEIG:

EMBEREK

11 kis regény és tanulmány. Olcsó kiadású füzeve 96 lej, kötve 129 lej LEPAGE-nál Cluj. Több új Zweig-kötetek: Stuart Mária 264 lej, Maria Antoinette vk. 125 lej, László orvosai füzeve 125 lej, vk. 165 lej. Kérje új könyvszenczációk és karácsonyi könyvek jegyzékét.

Árlejtesek

December 12-én a sighisoari kerületi erdőigazgatóságán árlejtes tartanak az odors megyei Varsag község határában fekvő hektár erdőterület kitermelése tárgyában. December 20-án a VI. hadtest parancsnokságánál Clujon árlejtes útján értékesítendő használt katonai ruházati cikkek. — December 10-én a cluj városi hatóságán árlejtes tartanak a városháza épületében levő, jelenleg a Banca Iliescu által bérelt tüzeltárhelyiségek bérbeadása céljából. — December 10-én a városi városháza árlejtes tartanak a városi villamos üzemek részére szállítandó 70 kgr. szigetetlen villanydrót és 200 darab szigetelő porcellán beszerzése érdekében. — December 12-én a sighisoari kerületi erdőigazgatóságnál árlejtes tartanak a treiscau megyei Sasasi község határában levő 120 köbméter kitermelt tüzifa eladása céljából. — December 16-án a lugoji kerületi erdőigazgatóságnál árlejtes útján értékesítenek Biliti község határában levő parcellákat. — December 16-án a sft.-gheorghei felsőbb tanítóképző iskola ingatlanait árlejtes útján bérbeadják. — December 11-én az oradeai városháza árlejtes útján vállalatba adják a városi koncessziós benzinkutak építési munkálatait.

WELTATLAS

kiadások, újak LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen jegyzékét.

Földi:

Házaspár

Az új óriásregény 540 lap, vászonk. Lej 180 LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes ingyen jegyzékét.

Öngyí német rend

Két szoci

Cluj, december Néhány nappal eze fiatalembert itél négy-négy napon egyik, római katolikus gimnáziumra néve szakács. Wensnek hívják, gimnáziuma van német menekült. a határt, október vember tizenötödik órség.

A két fiatal Embéldedettek voltak nézessel kezelte az a a legenyhébb négy nap eltelté visszakérültek a tartották őket itt. lanul állott, nem a két fiatal hatá aztán határozta. gyarországról jött mul nem akar tud felelősséget értük, minthogy visszat országra, ahonnan nélkül a Gastepo

Pop Leontin s ma reggel a két fiatal Magyarorszá pedig kétségtelen. metországnak. Seils és Wens halálsápadta vált, sem szólnani.

Néhány percig előtt, aztán a ki karjukat, hogy v hájukba.

Az udvaron K kitotta magát a kezdett, aztán hi másik végén és odaértek volna. Iyen felvágta erei örök odaértek ezek hatalmas sugarak. Lefogták, rez szinen, aki kimos kült sebeit és kö

Tizen

ciós Nem akaro szágba, inkább m got követek el ember.

Es mindketten tragédiájukat és Mindkét fiatal D.-nek, a német

jának, szülőváro ténylegesen aktív nem vettek, de

után mégis letar München mellett szállították. Borz sa mindkettő a k töltött időre. Tiz ott. Kezüket, láb

tőzta:ásuk napján m hónapig nem

A koncentráció kára kerültek. It ták őket. Minden Kurt Seils talál

Wenssel együtt ros feleleteket a zájuk intézendő ják tetetni magy A német bört

Öngyilkoságot kísérelt meg német politikai menekült a rendőrségen, mert vissza akarták toloncolni Németországba

Két szociáldemokrata fiatalember tragédiája a németországi koncentrációs táborokban

Cluj, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt a hadbírószak két fiatalembert ítélte el, határátlépésért, négy-négy napra börtönre. Kurt Seils az egyik, római katolikus vallású, 22 éves, nyolc gimnáziumot végzett, foglalkozására nézve szakács. A másik 26 éves Erich Wensnek hívják, katolikus vallású, hat gimnáziuma van, mechanikus. Mindkettőt német menekült. Carei-Marenál lépték át a határt, október tizenhetedikén és november tizenötödikén fogta el őket a rendőrség.

A két fiatalember leülte a büntetést. Elégedettek voltak, mert a hadbírószak enyhéssel kezelte az ügyüket és jóakarattal a legenyhébb büntetést alkalmazta. A négy nap eltelté után a fiatalemberek visszakerültek a rendőrségre. Egy héttel tartották őket itt. A sziguranca tanácsatlannul állott, nem tudta, hogy mit kezdjen a két fiatal határátlépővel. Tegnap este aztán határozottak. A fiatalemberek Magyarországról jöttek ide át, a német konzul nem akar tudni róluk és nem vállal felelősséget értük, nem marad más hátra, minthogy visszatoloncolják őket Magyarországra, ahonnan rövid úton, tekeória nélkül a Gastepo kezeibe kerülnek.

Vissza Németországba

Pop Leontin sziguranca főnök közölte ma reggel a két fiatalemberrel, hogy kénytelen Magyarországra küldeni őket. Ott pedig kétségtelen, hogy kiadják őket Németországnak.

Seils és Wens egymásra néztek. Arcuk halálsápadtá vált, egyik sem birt egy szót sem szólni.

Néhány percig állottak a rendőrfőnök előtt, aztán a kísérő rendőr megfogta a karjukat, hogy visszavezesse őket a cellájukba.

Az udvaron Kurt Seile hirtelen kiszakította magát a rendőr kezeiből, szaladni kezdett, aztán hirtelen megállt az udvar másik végén és még mielőtt a rendőrök odaérkeztek volna egy zsilettel három helyen felvágta ereit a karján. Mire a rendőrök odaérkeztek Seils mindkét karjából hatalmas sugarakban szökött fel a vér.

Lefogták, rendőrorvos jelent meg a színen, aki kimosta a fiatal német menekült sebeit és kötést helyezett rájuk.

Tizenhárom hónap koncentrációs táborban

Nem akarok visszamenni Németországba, inkább még százezer öngyilkosságot követek el — jelentette ki a fiatalember.

És mindketten elmesélték németországi tragédiájukat és menekülésük történetét.

Mindkét fiatalember tagja volt az S. P. D.-nek, a német szociáldemokraták pártjának, szülővárosukban Singenben. Soha ténylegesen aktív részt a pártpolitikában nem vettek, de Hitler uralomrajövetele után mégis letartóztatták őket és egy München melletti koncentrációs táborba szállították. Borzalommal emlékezik vissza mindkettő a koncentrációs táborban eltöltött időre. Tizenhárom hónapig voltak ott. Kezüket, lábukat megláncolták letartóztatásuk napján és a vasláncok tizenhárom hónapig nem kerültek le róluk.

A koncentrációs táborból kényszermunkára kerültek. Itt talán még jobban kínzótták őket. Mindenáron szabadulni akartak. Kurt Seils találta meg végre a módját. Wenssel együtt elhatározták, hogy zavaros feleleteket adnak majd, minden hozzájuk intézendő kérdésre. Örülteknek fogják tetetni magukat.

A német bírónők örei azonban nem

könnyen akartak hinni nekik. Zavaros feleleteikért eleinte hihetetlenül sok verést kellett kiálljanak. Később azonban elmeorvos vizsgálta meg őket és az örültekházába utasította mind a kettőt.

Regényes menekülés az elmeorvosvizsgálattól

Néhány héttel tartózkodtak a bolondokházában. Egyre-másra fűzték a menekülési terveket, de egyik sem járt sikerrel. Végül nem bírták tovább kitartani. Egy

este, amikor ápolójukkal egyedül maradtak egy teremben, Seils hátulról rátámadt leütötte, majd Wens segítségével betömte a száját, lekötözték és kiszöktek az elmeorvosintézetből.

Hetekig barangoltak Németországban, irtózatos félelemben, hogy elfoghatják őket. Aztán sikerült elérniük a csehszlovák határt.

Csehszlovákiából Magyarországra kerültek. Miskolcon elfogták őket a csendőrök. Napokig voltak letartóztatásban. Aztán kiengedték őket azzal, hogy három napon belül hagyják el az országot.

Romániába jöttek, Seils egy fiatal carei lánnyal ismerkedett ott meg és feleségül szeretne volna venni. Itt akartak mindketten letelepedni. Egy este aztán razzia alkalmával elfogták őket.

A sziguranca még mindig nem tudnak határozni, hogy mit csináljanak a két menekülttel. Pop Leontin sziguranca főnök reméli, hogy esetleg mégis itt lehet tartani őket. Egyelőre a rendőrségi céljában ülnek és várják, hogy mikor határoznak sorsuk felől. Vissza Németországba nem akarnak menni. Bármilyen más helyre inkább. Még a halálba is.

(—én)

Laval megegyezett Herriot-val a szélsőséges ligák ügyében

Megerősödöttnek tekintik a kormány helyzetét

Párizs, december 5. Laval tárgyalta Herriot-val s hír szerint megegyeztek a radikális szociálistákkal a radikális szociálistákkal szembeni tekintetben. A kormány pozíciója ezek szerint megerősödöttnek tekinthető. Egyébként a kamarában ma folytatják a szélsőséges ligák feletti vitát. A kormány helyzete a radikális szociálistákkal szembeni magatartásától függ, Herriot nagy tevékenységet fejtett ki, hogy elsimítsa az ellentéteket a radi-

kálszocialisták és a többi többségi csoport között. Hír szerint Lavaltól különböző engedményeket kapott, amelyek kielégítik majd a radikális szociálisták kívánságait.

London, december 5. Angol pénzügyi körökben aggodnak a francia frank sorsán. Tegnap újabb 85 millió francia frank értékű francia arany érkezett Newyorkba.

Holnap, szombaton premier a ROYAL-mozgóban:

BEYOND BENGAL (Malakkai dzsungel)

Érdekes, izgalmas, eredeti felvételű film Afrika őserengeteiből.

Ma, pénteken utoljára CHARLIE CHAN: Kínai papagály. Főszereplő: WARNER OLAND

Kossuthot és Petőfit gyalázó pamfletet terjesztenek Magyarországon a legitímisták

Kozma belügyminiszter nyílt állásfoglalása a restauráció ellen

Budapest, december 5. (Rador.) Egy magyar kormányparti képviselő tegnap interpellációt intézett a kormányhoz egy legitímista pamflet ügyben, amely heves kifejezéseket tartalmaz az 1848-i magyar szabadságharc, Kossuth és Petőfi ellen. A szónok beszéde közben egy legitímista képviselő ezt a kifejezést használta: Ottó király, mire a ház elnöke a következőket mondotta: „Király csak az, akinek fejét érintette Szent István koronája.”

Kozma belügyminiszter válaszolva az interpellációra sajnálatának adott kifejezést, hogy a mai belföldi viszonyok között a restauráció lehetőségének illuzióját

akarják egyesek kelteni. Ezért szigorúan ellenőrizni kell ezt a propagandát. Bizonyos eszközök ennek az agitációnak a szolgálatában romboló hatásuk és a legitímizmusra is károsak. Így azt a mondatot, hogy „a nép királya”, vagy „a szegények királya” nem szabad megengedni, mert a király nem valamelyik osztálynak az uralkodója. A szélsőséges propaganda olyan talajon mozog, hogy azt egyetlen legitímista kormány sem vállalná. A belügyminiszter, ha szükségesnek mutatkozik, a legszigorúbb intézkedésekkel fogja megakadályozni ezt a veszedelmes propagandát.

A Sidy Thal—Teffner jiddis szintársulat bucsuelőadásai Clujon

Cluj, december 5. A Sidy Thal—Teffner jiddis szintársulat vissza fog érkezni Erdély fővárosába és szombaton este, továbbá vasárnap — délután és este — egy-egy előadásban fog bucsuzni a lelkes clujli közönségtől, amely e társulat minden vendégszereplését rajongó szeretettel kísérte. A társulatot szombaton este a „Schickerte” című darabban fogja vizionálni a clujli közönség. A zenés színművet már bemutatták régebben Clujon. A közönség nagyon megszerette, főleg a benne foglalt eredeti népdalok és Sidy

Thal temperamentumos, gyönyörű játéka miatt. A darabot egyébként közkívánatra játszották ezuttal.

Ugyancsak közkívánatra fogják eljátszani vasárnap délután az „Urke Nahalnik”-ot, a lengyel alvilágnak ezt a megrázó életképét, amelynek minden egyes jelenete és mozzanata átél valóság. Este játszották a „Herz wos benkt” című operettet. Sidy Thal és Teffner ebben a darabban brilliroznak. A közönség jól teszi, ha előre megváltja a jegyeket, hogy elejét vegye a tolongásnak.

inkább ostobaság, mert nem használ. Ellenkezőleg, a fájdalmak gyengítik ellenállóképességünket, csökkentik életenergiánkat és sorvasztják testünket. Ezekből a megfontolásokból következik az a hihetetlen kedveltség, melynek a minden fájdalmat azonnal megszüntető

ALGOCRATINE

az egész világon örvend. Ischias és köszvény, czúz és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hüléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praeventív szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható

Adakozzunk Lázár Miksa hátrahagyott családjának!

Erdély zsidóságát és minden szívvel érző embert megdöbbentette az icelódi Lázár Miksa és Vilmos fiának tragikus esete. Egy öregedő ember, aki hajnalról napestig küzdött, dolgozott, fáztott és rostokolt a családjáért, aki példája volt a hűségnek és szeretetnek, mintaképe a zsidó apának — rablőgyilkosok áldozata lett. Fiaival együtt, aki noha maga is kiskorú volt még és a nálánál fiatalabbakért dolgozott.

Nincs, akit ne érintene a szive gyökeréig ez a tragédia, a hátramaradtaknak ez a szörnyű összeomlása. Nincs, aki ne érezze át a mai kisembernek szomorú sorsát éppen Lázár Miksa esete kapcsán. Adakozzunk a beteg özvegy és a keresetképtelen gyermekek felsegélyezésére.

Minden összeget nyilvánosan nyugtázzunk. Kérjük az adományokat a cél megjelölésével az Uj Kelet kiadóhivatalába küldeni.

Csak a november 18 előtt utnak indított árut engedik be Olaszországból

Bucuresti, december 5. A külkereskedelmet szabályozó hivatal az Olaszország ellen életbeléptetett megorló intézkedésekre való tekintettel úgy döntött, hogy csak azzal a feltétellel adja meg az Olaszországból importált árucikkek behozatali engedélyét, ha a vámhivataloknál igazolják, hogy az illető árut november 18 előtt utnak indították Olaszországból és december 8-ig bezárólag megérkeztek az országba.

Japán nem hajlandó politikai vitába bocsátkozni a londoni tengerészeti konferencián. Tokióból jelentik: Kapcsolatban a londoni haditengerészeti konferenciával a következőket közlik félhivatalosan: Japán nem hajlandó Londonban semmilyen politikai vitába bocsátkozni. A konferenciára küldött japán küldöttség nincs felhatalmazva ilyen ügyek megvitatására, még kevésbé kötelezheti magát olyan dolgokra, amelyek ellentétben állanak Japán azon kívánságával, hogy egyenlőségi alapon hozzák létre a megegyezést.

LION FEUCHTWANGER:

A római zsidó

522 lap, 2 kötet füve 99 lej, vászonkötésben 158 lej. A zsidó háboru 542 lep, 2 kötet füve 59 lej, vászonkötésben 125 lej LEPAGE-nál Cluj. Vidékre utánvét. — Kérje a könyvjutonságok ingyen jegyzékét Lepage-tól.

Öngyilkoságot kísérelt meg német politikai menekült a rendőrségen, mert vissza akarták toloncolni Németországba

Két szociáldemokrata fiatalember tragédiája a németországi koncentrációs táborkban

Cluj, december 5. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt a hadbíróóság két fiatalembert ítélte el, határátlépésért, négy-négy napra börtönre. Kurt Seils az egyik, római katolikus vallású, 22 éves, nyolc gimnáziumot végzett, foglalkozására nézve szakács. A másik 26 éves Erich Wensnek hívják, katolikus vallású, hat gimnáziuma van, mechanikus. Mindkettőt német menekült. Carei-Marenál lépték át a határt, október tizenhetedikén és november tizenötödikén fogta el őket a rendőrség.

A két fiatalember leülte a büntetést. Elégedettek voltak, mert a hadbíróóság enyhébbel kezelte az ügyüket és jóakarattal a legenyhébb büntetést alkalmazta. A négy nap elteltével a fiatalemberek visszakerültek a rendőrségre. Egy hétig tartották őket itt. A sziguranca tanácsal állott, nem tudta, hogy mit kezdjen a két fiatal határátlépővel. Tegnap este aztán határozta. A fiatalembereket Magyarországról jöttek ide át, a német konzul nem akar tudni róluk és nem vállal felelősséget értük, nem marad más hátra, minthogy visszatoloncolják őket Magyarországra, ahonnan rövid úton, tekeória nélkül a Gastepo kezébe kerülnek.

Vissza Németországba

Pop Leontin sziguranca főnök közölte ma reggel a két fiatalemberrel, hogy kény jelen Magyarországra küldeni őket. Ott pedig kétségtelen, hogy kiadják őket Németországnak.

Seils és Wens egymásra néztek. Arcuk halálápadtá vált, egyik sem birt egy szót sem szólani.

Néhány percig állottak a rendőrfőnök előtt, aztán a kísérő rendőr megfogta a karjukat, hogy visszavezesse őket a cellájukba.

Az udvaron Kurt Seile hirtelen kiszakította magát a rendőr kezéből, szaladni kezdett, aztán hirtelen megállt az udvar másik végén és még mielőtt a rendőrök odaérkeztek volna egy szilittel három helyen felvágta ereit a karján. Mire a rendőrök odaérkeztek Seils mindkét karjából hatalmas sugarakban szökött fel a vér.

Lefogták, rendőrorvos jelent meg a színen, aki kimosta a fiatal német menekült sebeit és kötést helyezett rájuk.

Tizenhárom hónap koncentrációs táborkban

Nem akarok visszamenni Németországba, inkább még százezer öngyilkoságot követek el — jelentette ki a fiatalember.

És mindketten elmesélték németországi tragédiájukat és menekülésük történetét.

Mindkét fiatalember tagja volt az S. P. D.-nek, a német szociáldemokraták pártjának, szülővárosukban Singenben. Soha ténylegesen aktív részt a pártpolitikában nem vettek, de Hitler uralomra jövétele után mégis letartóztatták őket és egy München melletti koncentrációs táborkba szállították. Borzalommal emlékezik vissza mindkettő a koncentrációs táborkban eltöltött időre. Tizenhárom hónapig voltak ott. Kezüket, lábukat megláncolták letartóztatásuk napján és a vasláncok tizenhárom hónapig nem kerültek le róluk.

A koncentrációs táborkból kényszermunkára kerültek. Itt talán még jobban kínzótták őket. Mindenáron szabadulni akartak. Kurt Seils találta meg végre a módját. Wenssel együtt elhatározták, hogy zavaros feleleteket adnak majd, minden hozzájuk intézendő kérdésre. Örülteknek fogták tetetni magukat.

A német börtönök őrei azonban nem

könnyen akartak hinni nekik. Zavaros feleleteikért eleinte hihetetlenül sok verést kellett kiálljanak. Később azonban elmeorvos vizsgálta meg őket és az örültek házába utasította mind a kettőt.

Regényes menekülés az elmeorvosintézetből

Néhány hétig tartózkodtak a bolondokházában. Egyre-másra fűzték a menekülési terveket, de egyik sem járt sikerrel. Végül nem bírták tovább kitartani. Egy

este, amikor ápolójukkal egyedül maradtak egy teremben, Seils hátulról rátámadt leütötte, majd Wens segítségével betömte a száját, lekötözték és kiszöktek az elmeorvosintézetből.

Hetelig barangoltak Németországban, irtózatos félelemben, hogy elfoghatják őket. Aztán sikerült elérni a csehszlovák határt.

Csehszlovákiából Magyarországra kerültek. Miskolcon elfogták őket a csendőrök. Napokig voltak letartóztatásban. Aztán kiengedték őket azzal, hogy három napon belül hagyják el az országot.

Romániába jöttek, Seils egy fiatal carei lánnyal ismerkedett ott meg és feleségül szeretne volna venni. Itt akartak mindketten letelepedni. Egy este aztán razzia alkalmával elfogták őket.

A sziguranca még mindig nem tudnak határozni, hogy mit csináljanak a két menekülttel. Pop Leontin sziguranca főnök reméli, hogy esetleg mégis itt lehet tartani őket. Egyelőre a rendőrségi céljában ülnek és várják, hogy mikor határoznak sorsuk felől. Vissza Németországba nem akarnak menni. Bármilyen más helyre inkább. Még a halálba is.

(—én)

Laval megegyezett Herriot-val a szélsőséges ligák ügyében

Megerősödöttnek tekintik a kormány helyzetét

Párizs, december 5. Laval tárgyalta Herriot-val s hir szerint megegyeztek a radikálisocialistapárt követeléseit tekintetében. A kormány pozíciója ezek szerint megerősödöttnek tekinthető. Egyébként a kamarában ma folytatják a szélsőséges ligák feletti vitát. A kormány helyzete a radikálisocialistapárt magatartásától függ, Herriot nagy tevékenységet fejtett ki, hogy elsimítsa az ellentéteket a radi-

kálisocialisták és a többi többségi csoport között. Hir szerint Lavaltól különböző engedményeket kapott, amelyek kielégítik majd a radikálisocialisták kívánságait.

London, december 5. Angol pénzügyi körökben aggnak a francia frank sorsán. Tegnap újabb 85 millió francia frank értékű francia arany érkezett Newyorkba.

Holnap, szombaton premier a ROYAL-mozgóban:

BEYOND BENGAL (Malakkai dzsungel)

Erdekes, izgalmas, eredeti felvételű film Afrika őserengeteiből.

Ma, pénteken utoljára CHARLIE CHAN: Kínai papagály. Főszereplő: WARNER OLAND

Kossuthot és Petőfit gyalázó pamfletet terjesztenek Magyarországon a legitimisták

Kozma belügyminiszter nyílt állásfoglalása a restauráció ellen

Budapest, december 5. (Rador.) Egy magyar kormányparti képviselő tegnap interpellációt intézett a kormányhoz egy legitimista pamflet ügyben, amely heves kifejezéseket tartalmaz az 1848-i magyar szabadságharc, Kossuth és Petőfi ellen. A szónok beszéde közben egy legitimista képviselő ezt a kifejezést használta: Ottó király, mire a ház elnöke a következőket mondotta: „Király csak az, akinek fejét érintette Szent István koronája.”

Kozma belügyminiszter válaszolva az interpellációra sajnálatának adott kifejezést, hogy a mai belföldi viszonyok között a restauráció lehetőségének illuzióját

akarják egyesek kelteni. Ezért szigorúan ellenőrizni kell ezt a propagandát. Bizonyos eszközök ennek az agitációnak a szolgálatában romboló hatásuk és a legitimizmusra is károsak. Így azt a mondatot, hogy „a nép királya”, vagy „a szegények királya” nem szabad megengedni, mert a király nem valamelyik osztálynak az uralkodója. A szélsőséges propaganda olyan talajon mozog, hogy azt egyetlen legitimista kormány sem vállalná. A belügyminiszter, ha szükségesnek mutatkozik, a legszigorúbb intézkedésekkel fogja megakadályozni ezt a veszedelmes propagandát.

A Sidy Thal—Teffner jiddis szintársulat bucsuelőadásai Clujon

Cluj, december 5. A Sidy Thal—Teffner jiddis szintársulat vissza fog érkezni Erdély fővárosába és szombaton este, továbbá vasárnap — délután és este — egy-egy előadásban fog bucsuzni a lelkes cluj közönségtől, amely e társulat minden vendégszereplését rajongó szeretettel kísérte. A társulat szombaton este a „Schickerte” című darabban fogja viszontlátni a cluj közönség. A zenés színművet már bemutatták régebben Clujon. A közönség nagyon megszerette, főleg a benne foglalt eredeti népdalok és Sidy

Thal temperamentumos, gyönyörű játéka miatt. A darabot egyébként közkívánatra játsszák ezuttal.

Ugyancsak közkívánatra fogják eljátszani vasárnap délután az „Urke Nahalnik”-ot, a lengyel alvilágnak ezt a megrázó életképét, amelynek minden egyes jelenete és mozzanata átél valóság. Este játsszák a „Herz wos benkt” című operettet. Sidy Thal és Teffner ebben a darabban brillíroznak. A közönség jól teszi, ha előre megváltja a jegyeket, hogy elejét vegye a tolongásnak.

inkább ostobaság, mert nem használ. Ellenkezőleg, a fájdalmak gyengítik ellenálló képességünket, csökkentik életenergiánkat és sorvasztják testünket. Ezekből a meggondolásokból következik az a hihetetlen kedveltség, melynek a minden fájdalmat azonnal megszüntető

ALGOCRATINE

az egész világon örvend. Ischias és kösvény, czúz és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hűléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praevenitiv szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható

Adakozzunk Lázár Miksa hátrahagyott családjának!

Erdély zsidóságát és minden szívvel érző embert megdöbbentette az icldi Lázár Miksa és Vilmos fiának tragikus esete. Egy öregedő ember, aki hajnalról napestig küzdött, dolgozott, fázott és rostokolt a családjáért, aki példája volt a hűségnek és szeretetnek, mintaképe a zsidó apának — rablógylkosok áldozata lett. Fiával együtt, aki noha maga is kiskoru volt még és a nálánál fiatalabbakért dolgozott.

Nincs, akit ne érintene a szíve gyökeréig ez a tragédia, a hátramaradotknak ez a szörnyű összeomlása. Nincs, aki ne érezné át a mai kisembernek szomorú sorsát éppen Lázár Miksa esete kapcsán. Adakozzunk a beteg özvegy és a kerestékptelen gyermekek felsegélyezésére.

Minden összeget nyilvánosan nyugtázzunk. Kérjük az adományokat a cél megjelölésével az Uj Kelet kiadóhivatalába küldeni.

Csak a november 18 előtt utnak indított árut engedik be Olaszországból

Bucuresti, december 5. A külkereskedelmet szabályozó hivatal az Olaszország ellen életbeléptetett meg-orló intézkedésekre való tekintettel úgy döntött, hogy csak azzal a feltétellel adja meg az Olaszországból importált árucikkek behozatali engedélyét, ha a vámhivataloknál igazolják, hogy az illető árut november 18 előtt utnak indították Olaszországból és december 8-ig bezárólag megérkeztek az országba.

Japán nem hajlandó politikai vitába bocsátkozni a londoni tengerészeti konferencián. Tokióból jelentik: Kapcsolatban a londoni haditengerészeti konferenciával a következőket közlik félhivatalosan: Japán nem hajlandó Londonban semmilyen politikai vitába bocsátkozni. A konferenciára küldött japán küldöttség nincs felhatalmazva ilyen ügyek megvitatására, még kevésbé kötelezheti magát olyan dolgokra, amelyek ellentétben állának Japán azon kívánságával, hogy egyenlőségi alapon hozzák létre a megegyezést.

LION FEUCHTWANGER:

A római zsidó

522 lap, 2 kötet, füzve 99 lej, vászonkötésben 158 lej. A zsidó háború 542 lap, 2 kötet, füzve 59 lej, vászonkötésben 125 lej LEFAGE-nál Cluj. Vidékre utánvéttel. — Kérje a könyvujdonságok ingyen jegyzékét Lepage-tól.

HIREK

December 22-én utazik Tatarescu Párisba. Bucurestiből jelentik: Kormányközlönyben azt állítják, hogy a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások befejezés előtt állanak. Néhány napon belül Antonescu pénzügyminiszter Párisba utazik, sőt maga a miniszterelnök is ellátogat a francia fővárosba még karácsony előtt. A Curentul így jelezte ki a Dimineața fenti híradását: Tatarescu december 22-én érkezik Párisba. Utja kapcsolatban állana az új hadianyagbeszerzésekkel kapcsolatban folytatott tárgyalásokkal. Tatarescu egyébként tegnap este hosszabb beszélgetést folytatott Victor Antonescu pénzügyminiszterrel.

Tízöt százalékkal emelték a textilárakat. Bucurestiből jelentik: Az Argus írja, hogy a textilgyárak mai kezdettel összes termékek árát 15 százalékkal felemelték, ami elsősorban az új valutaprémiumok bevezetésének, továbbá a nyersanyagok behozatali illetéke felállításának tulajdonítható.

A zsidó kórház mindenkinek a támogatására számít.

Végrehajtási utasítás készült az új devizarendszerről. Bucurestiből jelentik: A különböző magyarázatok és interpretációk elterjedése végett, a kormány végrehajtási utasítást készített, amelyben le fogják szegyezni a devizarendszer és a devizahivatal működésének rendszabályait.

Letartóztattak két parasztot, akiknél két kilogramm aranyat találtak. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben letartóztattak két Hartigani községbeli (Hunedoara megye) parasztot, Ioan Popa és Nicolae Chircu nevűket, akiknél két kilogramm aranyat találtak. A két paraszt eladásra ajánlotta fel az aranyat, amelynek eredetét nem tudják igazolni. A rendőrségben azt vallották, hogy az aranyat a Brad-Hunedoara környéki aranybányák munkásaitól kapták értékesítés végett. Az ügyet átadték az ügyészséghez, az aranyat kiszolgáltatták a Nemzeti Banknak.

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél, ígyunk reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Késéssel közlekednek a vonatok a hóvihár miatt. Bucurestiből jelentik: A tegnapi havazást estefelé hóvihár váltotta fel, ami olyan erős, hogy már a forgalmat veszélyezteti. A vonatok késéseivel közlekednek. Ne feledkezzünk meg a szegény zsidó betegekről.

A semmitűszék is jóváhagyta a sániói gyilkosok büntetését. Oradeáról jelentik: Tegnap érkezett le az oradeai táblára a sániói kettős gyilkosság bírszékének dossziája ezzel utolsó fejezetéhez érkezett az utolsó évben büntetőbírói ítéletének egyik legérdekesebb példamérvéi büntetése. A sániói gyilkosság 1934 január 20-án történt s áldozatai Retek István és Retek József sániói lakosok voltak. A kettős gyilkosság megveszette nagy vagalmat kellett s végül is hat heti nyomozás után fogták el a tetteseket. Megállapítást nyert, hogy a kettős gyilkosságot büszkövetészet tagjai követték el és három salardi aszsony: Tóth Piroksa jósró, Tóth Juliska bána asszony és Máthé Juliska terveztek ki a gyilkosságot, amit Kocsis József, Bíró Károly és Fitz Pelbárt salardi lakosok hajtottak végre. Az oradeai törvényszék Kocsist és Bíró 14 évi és 11 hónapi kényszermunkára, Fitz Pelbártot hat évi fegyházra, Tóth Juliskát öt évi börtönre és Tar Piroksát 1 év és kilenc hónapi börtönre ítélte. Máthé Juliskát felmentették. A tábla jóváhagyta az ítéletet, csupán Fitz Pelbárt büntetését emelték fel nyolc évre. Végso fokon a semmitűszék döntött az ügyben s mint tegnap leérkezett hírekből kiderül, jóváhagyta az első fokú ítéletet: azzal a különbséggel, hogy Fitz Pelbárt büntetését hét évre szállította le.

Felhívás az előzetes katonai kiképzésen való pontos megjelenésre. Az előzetes katonai kiképzés cluji kerületi parancsnoksága tudósítására adja az összes kereskedőknek és iparosoknak, akik inasokat tartanak vagy alkalmazottak vannak 18-20 éves korban, hogy az előző katonai kiképzésről szóló törvény értelmében kötelesek alkalmazottaikat vasárnap reggel legkésőbb egynegyed nyolcór elengedni, hogy a gyakorlatokon résztvevők elmenthessenek. A munkások kötelesek továbbá konrollálni, hogy alkalmazottaik kiképzésükön pontosan megjelenjenek. Abban az esetben, ha ezek hiányoznának egy-egy gyakorlatról, kötelesek bérükből 40-40 lej büntetést minden egyes esetben. A büntetéseket a cluji pénzügyigazgatóság kell befizetni a bucaresti „Előző és katonai kiképzés” parancsnokságának javára.

Katona Gyula

a wiesbadeni Opera első tenoristája vasárnap az „Alarcosbál”ban énekel a cluji Román Operában. Jegyek kaphatók a Színházi Ügynökségnél, Piața Unirii, a „Memento” irodánál, S.r. Regina Maria 16 és az Opera pénztáránál.

Feljelentette gyámfiát, hogy ki akarta rabolni. Gabriel Mihai és felesége Cluj, Str. Vulcan 31 szám alatti lakosok ma megjelentek a rendőrség bünygi osztályán, ahol feljelentést adtak be But Danila nevelt fiuk és ennek egy barátja, Piatric Ludovic ellen. A feljelentők elmondották a rendőrkapitányságon, hogy But Danila barátja kíséretében megjelent tegnap este lakásukon, pénzt kért tőlük, ők azonban megtagadták nevelt fiuk kérését, mire a két fiatalember nekik ment és súlyosan bántalmazták őket. A rendőrség megtette az intézkedéseket a két fiatalember letartóztatására.

Zsidó testvéri kötelesség a Bikur Cholim.

Hetven egyént állítottak elő a bucaresti razzsián. Bucurestiből jelentik: Az éjjel folyamán a fővárosi sziguranca széleskörű razzsiát tartott. Hetven egyént tartóztattak le, akik nem rendelkeztek megfelelő igazoló iratok felett.

December hetedikén kórházi szombat.

Betörő járt egy cluji orvos lakásán. Tegnap délután félnégy óra tájban dr Remus S.r. Bob 6 szám alatt lakó orvos lakásán betörő járt. Az orvos felesége figyelmes lett arra, hogy a szomszéd szobában valaki tartózkodik, benyitott oda és egy férfit vett észre, aki először hebegett valamit, majd félrelépte az asszonyt az ajtóból és teljes erejéből szaladni kezdett. Az ucsára érve, még mielőtt Remus doktor né üldözethette volna, a betörő kiabálni kezdett: „Ott szalad a tolvaj, fogják meg!” Ugyanekkor megjelent az orvos is lakása ajtajában és rendőrről kiáltott. Az ucsa közönsége nem tudta hirtelen, hogy ki tulajdonképpen a betörő és hagyta a tettes: a Str Rațiu ucsa sarkáig futni. Itt azonban egy férfi állott elébe és fel akarta tartóztatni. A betörő szempillantás alatt kést rántott elő és megsebesítette a férfit a karján, majd a hirtelen támadt zürzavarban elment. A rendőrség erőfeszítést indított be a tettes kézrekerítésére.

A rendőrség hírei. Szerdáról csütörtökre virradó éjjel a vultureni gyilkossággal kapcsolatban razzsiát rendelt el a város egész területére. A razzsiát Virgil Nastase rendőrségi titkár vezette. Összesen 21 embert állítottak elő, akiknek nem voltak rendben a személyazonossági irataik, reggelre azonban 16-ot, akik igazolni tudták magukat, elbocsátották és csak öt gyanús előlelti ember maradt őrizetben. — Ambrus József S.r. Bratianu 51 szám alatti lakos feljelentést tett ma a rendőrségen Leontina Manciu cselédleány ellen, aki ellopta Makkay református püspök házvezetőjének 2 kabátját. A tolvaj cselédleányt letartóztatták.

Hatezer vagon tengerit rendelt Magyarországra Romániában. Bucurestiből jelentik: Magyarország újabb 6000 vagonból álló tengeri rendelést eszközölt a román piacon, amit francia frankban fizet ki.

Egyre izgalmasabb atmoszférában folyik a vizsgálat Vorvoreanu képviselő meggyilkolása ügyében. Bucurestiből jelentik: Kapcsolásban Vorvoreanu képviselő meggyilkolásával, Macri gal-ti főügyész kihallgatta Mehedinți megye prefektusát és Nicolae Li-tea képviselőt, aki együtt volt Vorvoreanuval a gyilkosság elkövetésékor. Kihallgatták még az elhunyt feleségét, ügyvédjét, stb. Vorvoreanu sirját négy rendőri állandóan. A városban érthetetlen izgalom uralkodik ezzel az ügyvel kapcsolatban.

Arva gyermekek téli felruházása. A Zsidó Arvagondozó helyi csoportja értesíti nyilatvántartásában szereplő árvaít, hogy f. hó 8-án, vasárnap d. e. 11 órakor az Arvagondozó irodájában (Paris 36.) cipőkiosztás lesz, ugyanekkor jelentkezzenek azon gyermekek, akiknek téli kabátjuk nincs vagy rossz állapotban van, mértékveleire. Egyben tisztelettel kérjük tagjainkat, szíveskedjenek a cipőkiosztásra eljönni. — Zsidó Arvagondozó cluji csoportja.

Marianne Warneyer

a stuttgarti Opera primadonnája pénteken fellép a „Traviata”-ban. Jegyek kaphatók a Színházi Ügynökségnél, Piața Unirii, a „Memento” irodánál, S.r. Regina Maria 16 és az Opera pénztáránál.

Rövid hírek mindenünnen. Az északi Adrián vihar tombol. Fiume hullámtörőgátja megrongálódott. A hatalmas szelrohamok kitépték sarkaiból a Fiume és Susák kikötőket elválasztó vaskaput. — A Neue Züricher Zeitung szerint a Francia Bank aranyvesztésege már eléri az 5 milliárd frank értékét. — A katonai repülőtéren Washingtonban lezuhant egy repülőgép. Két repülőíszit életét veszítette. — A lebourgeti repülőér felett repülőszerecséltenségnél két személy súlyosan megsebesült. — St. Mazaire repülőgépgyárában a munkásság sztrájkba lépett, mert a gyár vezetősége elbcsátott munkásokat nem akart visszavenni. — Saarbrückenben felavatják az új rádióállomást. Goebels beszédet mondott, amelynek során hangzott, hogy Németország már elég erős ahhoz, hogy távoltarthassa magát az európai marakodásoktól. — A trieri irlalmasrend 5 szerzése ellen folyó devizabüntetés-perben az ügyész hat hónaptól hat évig terjedő szabadságvesztést javasolt s azt, hogy az államkincstár kárát, 100 ezer márkát a renddel fizetessék meg. Ítélethirdetés pénteken lesz. — A csehszlovák-német kereskedelmi tárgyalásokat a hónap közepén megkezdik. — A londoni kereskedelmi kamarák nem nagy tetszéssel fogadják azt a tervet, hogy Anglia hitel nyisson a szovjetnek. — Csehszlovákiában rövidesen 3 minisztériumot egyé olvasztanak össze, viszont újból felállítják a légügyi minisztériumot. Lehetséges, hogy Szlovákia részére és a német kisebbség részére külön minisztériumokat létesítsenek. — A Gotthard vasut vonalán a sziklaömegeket még nem sikerült eltávolítani a vasuti pályatestről. A

forgalmat ezidőszert át szállással bonyolítják le. A vasuti szerelvények egymástól félkilométer távolságban állanak. Szakértők szerint nem kell tartani közelebből újabb sziklaomlásról. — Az esőzés tovább tart. A Saonne és Loire óriási víztömegeket hómölygetnek. Vizálásuk tíz óta nem volt a mostanihoz hasonló. A Doub tegnap óta két méterrel emelkedett. Számos utszakasz viz alá került a folyók völgyeiben. — Varsóban a rendőrség ma éjjel széleskörű razzsiát tartott a kommunista vezetők lakásain. 30 kommunistát letartóztattak. — A poznańi (Pozen) egyetemen tegnap újabb zsidóellenes kilengések adódtak. Az orvosi fakultást bizonytalan időre bezárták. — Athénben valószínűnek tartják, hogy rövidesen sor kerül a törvényhozás feloszlására. Ugy hírlík, hogy az új választásokat január végére tűzik ki.

Nagyszabású pénzcsempészbandát lepleztek le Magyarországon. Budapestről jelentik: A rendőrség nagyszabású pénzcsempészbandát leplezett le, amely Magyarországon, Ausztriában és Csehszlovákiában működött. A csempészek héber nyelven készített chifret használtak.

Zsidó testvéri szeretettel juttassatok lejtekből a betegek javára.

Minisztertanács foglalkozik a sajtótörvénnyel. Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai ma Tatarescu elnökletével minisztertanácsra ülnek össze, amelyen a sajtótörvény tervezettel fognak foglalkozni. A tervezetet még ma megküldik az egyes lapok igazgatóságainak tanulmányozás és véleményezés végett.

Titulescu teája. Bucurestiből jelentik: Titulescu tegnap este a külügyminisztériumban teát adott a képviselők tiszteletére. A tea résztvevői között olyan hír terjedt el, hogy a külügyminiszter Gheorghe Bratianu-nak fog válaszolni a válaszfelirati vita során. A Curentul, amely e hírt közli, tudni véli, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetkomplikáció arra készítetik Titulescut, hogy rövidesen Genfbe utazzék.

Ne feledkezzünk meg a december hetedikén kórházi szombatról.

A Marpe Lönefes teadélutánja. Az elmúlt vasárnap a vagyontalan zsidó betegeket istápoló Marpe Lönefes-egyesület teadélutánján Rosenzweig Emanuél és Schwartz Ignác nérnök látták el a vendéglátó tisztségét. A teadélután kellemes hangulatban telt el és jó eredményt hozott.

4500 zsidó vándorolt be novemberben Palesztinába. A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint november havában összesen 4500 zsidó vándorolt Palesztinába. A hivatalos részletezése a novemberi bevándorlásnak még nem került nyilvánosságra.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Irodájának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, december 6-án déli 1/2-2 óra között dr Schwartz Vilmos tart inspekción.

Hathorn Hall kilép a palesztinai kormányból. Jeruzsálemből jelentik: Az arab lapok jelentései szerint John Hathorn Hall, a palesztinai kormány főtájkára, rövidesen elhagyja Palesztinát, hogy magasabb pozíció foglajjon el az angol gyarmati szolgálatban.

Stavisky kétszázötvenhárom millió értékű ékszer vásárolt életében. Párisból jelentik: A Stavisky-ügy tegnapi tárgyalásán ékszerszakértőket hallgattak ki, akiknek egyike kijelentette, hogy Stavisky 213 millió frank értékű ékszer vásárolt életében.

A cluji zsidó kórház szombatra a betegek javát szolgálja.

Még nem tudják, hogy mikor lép vissza Massaryk. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint még nem állapították meg az időpontot Massaryk visszalépésére. Nehéz Benesnek utódot találni.

Erős, vérbő, kövér emberek igranak naponként, reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést. Az orvosok ajánlják.

A toránál adakozunk a cluji zsidókórház javára.

Ötven százalékban román zenét kell játszaniok a kávéházak és mulatók zenekarainak. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium illetékes osztálya rendeletet adott ki az összes vendéglők, kávéházak, valamint más nyilvános mulatóhelyeken szereplő zenekaroknak, melyben elrendeli, hogy ezentul legalább ötven százalékban román nemzeti zenét kell játszaniok. Pulca cluji rendőrkvesztor közölte a tegnap a belügyminisztériumnak ezt a rendeletét a zenekarok vezetőivel, odamódsította azonban, hogy nem ötven, hanem 80 százalékka az eljátszandó daloknak kell román legyen. Hogy miért akarják éppen Clujon megszigorítani ezt az amugy is különös rendeletet, azt azonban nem lehet tudni.

A kis tudós

ifjusági könyvszenzáció. A fizika, csillagászat és ösebertan rejtelmei. Óriás-vaskos kötet, diszkótésben 158 lej LEPAGE-nál Cluj. Kérjen teljes karácsonyi ifjusági jegyzéket.

WIMPASSING
Hócipő

Forduljatok haladéktalanul a Zsidó Párt jogvédő irodájához szavazati jogotok megszerzése végett

UJ KELET *Legújabb hírek*

Három abesszin tartományt ajánlanak fel Olaszországnak a béke fejében?

Az abesszinek Makalle előtt nagy erőket vetnek harcba. Nagyszabású abesszin támadás készül az északi fronton

Ha Mussolini nem fogadja el az újabb francia-angol békejavaslatokat, elkerülhetetlenné válik a petróleumszankciók bevezetése

London, december 5. A Daily Express szerint az északi fronton nagyszabású abesszini támadás előkészületeit állapították meg. A Figaro jelenti, hogy az északabesszini fronton az abesszinek Makalle előtt nagy erőket vetnek harcba s az olasz őrszemek már megpillantották az előnyomulásban levő, modern felszerelésű abesszini csapatok első osztagait. Londoni jelentés szerint Harrairt az éjszaka folyamán az utolsó abesszini katonai erők is elhagyták.

Addis-Abebaból jelentik, hogy Gorahaitó 70 mérföldre délre 12 olasz páncéloskocsit elakadt az iszap- és sártengerben. Személyzetük kénytelen volt a járműveket sorsára hagyni és visszavonulni.

Róma, december 5. De Bono marsall megérkezett Siracusaba, ahonnan folytatja útját Róma felé. Erkezése után a marsall látogatást tesz Mussolininál.

Laval átnyújtotta Ceruttinak a legújabb francia-angol javaslatot

Párizs, december 5. A Journal des Débats szerint a jövő hét folyamán közölni fogják Olaszországgal a Hoare-Laval találkozó kialakult új tervét. Ha Olaszország ezt is elutasítja, elkerülhetetlenné válik a petróleumszankció megvalósítása. Az Intransigent azt írja, hogy Hoare három hetes fegyverszünet tervével készült Párizsba. Ugyanennyi időre elhalasztanák a petróleumszankció ügyében hozandó döntést. Ezt a három hetet azután arra használják fel, hogy fokozottabban előmozdítsák a békés megoldást célzó erőfeszítéseket.

A Reuter távirati iroda Párizsból azt az értesítést közli, hogy a francia és angol szakértők folyamatban levő párizsi tárgyalásain a keletafrikai konfliktus békés likvidálásának tervezete ügyében közelebről megegyezés várható. Esetleg a tervezet a hétvégi Laval-Hoare találkozó során már a kormányfő felé kerülhet. Ha elfogadhatónak tartják, közlik a megoldást célzó javaslatokat az olasz kormánnyal s amennyiben Mussolini tárgyalási alappal elfogadná, a Népszövetséggel is.

A Reuter távirati iroda római jelentése szerint olasz hivatalos körökben csak abban az esetben van meg a hajlandóság a békétárgyalásokra, ha a várható megoldás révén megszerzik a gyarmatok biztonságát, ha Olaszország terjeszkedési lehetőségeket kap új területek csatolásával és ha Abessziniát lefegyverzik.

London, december 5. Baldwin tárgyalást folytatott sir Samuel Hoare-ral. Újabb párizsi jelentés szerint

Laval fogadta az olasz nagykövetet, akitnek átnyújtotta a legújabb francia-angol javaslatokat, hangsúlyozva, hogy a jelenlegi helyzetben tovább nem mehet a két ország, amely hivatott a Népszövetség tekintélyét megvédeni. Megértette Cerutti nagykövettel, hogy ha az olaszok nem fogadják el ezeket a javaslatokat, úgy a kölaajszankciók életbeléptetését nem lehet majd megakadályozni.

A Matin londoni értesülése szerint angol körök úgy tudják, hogy Sir Hoare külügyminiszter svájci tartózkodása alkalmával karcsony táján találkozni fog Mussolinival.

London, december 5. (Radór.) A párizsi lapok olyan híreket közöltek, amelyek szerint felmerült volna annak lehetősége, hogy Olaszország és Abessziniá között fegyverszünet léptessenek életbe, amelynek tartamára a szankciókat felfüggesztenék. Angol körök szerint ilyen javaslatot csak akkor lehetne figyelembe venni, ha tényleg komoly lehetőségek merülnek fel a végleges béke megkötésére. A Daily Mail szerint

Olaszország megkapná Tigre, Danakil és Anssa tartományokat és Harrar északi részét.

Ha Abessziniá vonakodik átengedni a területeket s szerződésben lemondani azokról, felfüggesztik a már életben levő olaszellenes szankciók érvényét is. Párizsban a fegyverszünetről keringő híreket némi tartózkodással fogadják. Nem valószínű fegyverszünet megkötése, csak abban az esetben, ha a békekötésnek is komoly kilátásai lesznek.

Washington, december 5. A lapok megállapítják, hogy az Egyesült Államok kormánya csak abban az esetben csatlakozhatna a petróleumszankciókhoz, ha erre a kongresszustól felhatalmazást kap. A kongresszus nem adja meg a felhatalmazást, csupán azon

esetben, ha meggyőződést szerzett afelől, hogy az összes termelő államok résztvesznek a szankciókban.

Mussolini jelentős kijelentésekre készül

London, december 5. Gyakorlatozás miatt az admirális néhány hadihajót elvont Gibraltár elől. Párizsban irányadó helyen megelégedéssel fogadták azt a hírt, hogy Anglia Gibraltárból elvont két cirkálót és négy torpedórombolót. Ez az intézkedés, ha más is a hivatalos magyarázata, hozzá fog járulni kétségtelenül a földközítengeri feszültség feloldásához.

A berlin—brandenburgi egyház-községek szinódusa visszautasította Kerri kultuszminiszter diktatóri beavatkozását az egyházi ügyekbe

Epp helytartó gyarmatot követel Németországnak. Alkotmányellenesek a danzigi büntetőtörvénykönyvben tett változtatások

Berlin, december 5. (Radór.) A berlin—brandenburgi egyház-községek tegnapi tartományi szinódusán 150 delegátus vett részt az ellenzéki luteránusok részéről és több, mint 500 meghívott. A szinódus elhatározta, hogy nem veszi tudomásul dr. Kerri kultuszminiszternek az utóbbi időben kiadott ediktumait, amelyek diktatóri hatalmat biztosítanak a miniszternek egyházi téren és sértik az egyház belső életének rendjét s szabadságát. Beleenyugodni Kerri rendszerébe annyit jelent, mint elárulni az istenbe vetett bizalmat, — állapították meg a résztvevők.

Hamburgban von Epp bajorországi helytartó beszédet mondott s kitért a német gyarmati politikára. Azt hangoztatta, hogy a német közvélemény egységes abban, hogy Németországnak gyarmatokat

kell kapnia, de az a kérdés, hol és miként. A részletkérdések elintézéséig nem adják fel jogukat régi gyarmataik követeléséhez. Hágai jelentés szerint Danzig népszövetségi főbiztosa kérdést intézett a hága-i nemzetközi bírósághoz aziránt, az alkotmánnyal összeegyeztethető-e itélie azokat a változtatásokat, amelyeket Danzig régi büntető törvénykönyvében végrehajtottak. A nemzetközi bíróság 9 szavazattal 3 ellenében kimondta, hogy a büntető törvénykönyv novellája alkotmányba ütközik.

POKOL A FÖLDÖN

Goga az „idegenek” ellen szónokolt a kamarában

Három napig szünetel a parlament

Bucuresti, december 5. A kamera mai ülésén napirend előtt Radu Lascu georgista képviselő pártja nevében deklarációt olvasott fel, amely szerint pártja nem vesz részt a felirati vitában, a politikai életben alkalmazott rendkívüli intézkedések miatt.

Ezúttan Goga beszél, aki többek között elmondja, hogy tizenhét évvel az egyesülés után egész városok és tartományok vannak elidegenedve. A posta, a telefon, a táviró idegen kezekben van, az erdélyi román népok az összeomlás s'adumában vannak, míg a kisebbségi bankok Budapest segítségével virulnak. Erdélyben 17 magyar napilap volt a

háboru előtt, ma ötven van. A magánvállalatok kisebbségi jellegűek, nemcsak tőkéiket, hanem személyzetüket illetően is. A román nép azt követeli tőlünk, hogy egyesüljünk e kisebbségi terjeszkedéssel szemben. En eleget t'etem e hívó szózatnak és kezét nyújtottam Cuzának és Vaidának.

Ezután egy bizonyos sajtóról beszél, amelye az ország legnagyobb veszedelmének tart. Majd kifejti, hogy miért mondott le a nemzeti keresztpárt a november 14-i nagygyűlés megartásáról.

Mihalache közbeiktált: Mert megegyeztek Tatarescuval!

Erre óriási botrány tör ki, amely még fo-

Londoni jelentés szerint ezek a mozdulatok azonban nem képezik a földközítengeri helyzet enyhítését, mert csak egyszerű gyakorlatról van szó és a hadihajók nem fogják messze eltávolodni Gibraltártól.

Róma, december 5. Szombaton olasz nisztertanács lesz, melynek lefolyását olasz rádióállomások helyszíni közvetítésként ismeretni fogják a rádióhallgatók. Ebből a rádióközvetítésből arra következtetnek, hogy Mussolini jelentős bejelentésekre készül.

A népus is békét keres. Róma, december 5. (Radór.) A Popolo d'Italia írja, hogy a kopt egyház egyik magasrangú személyisége olyan kijelentést tett, hogy a népus kifejezett kívánsága az egyiptomi kopt pátriárka érintkezését keresni a kairói olasz követtel avégett, hogy békés megoldást keressenek az olasz-abesszini viszállyra. Az egyiptomi kopt pátriárka abesszini kopt egyház feje is.

Egyidejű római jelentés szerint a Stefania hírszolgálati iroda közli, hogy az eddigi hírek szerint nem tulzott az az állítás, hogy a felejárlott aranytárgyak értéke elérte egymillió lírát.

Newyork, december 5. (Radór.) Az utóbbi napokban a newyorki postahivatalok hatalmas mennyiségű gyapotot és különböző textiltermékeket tartalmazó csomagokat továbbítottak Olaszországba, amelyeket a Newyorkba élő mintegy félmillió olasz küld hazájába.

POKOL A FÖLDÖN

közödi Mihalachenak arra a kijelentésére, hogy a nacional társaníták a király egyetemesére mondtak le a naggyűlésről. A jobboldali képviselők verik a padokat, mire Lascu feléjük kiáltja:

— Mi nyugodtan hallgattuk meg Goga beszédét, de ha terrorizálni akartok bennünket, akkor mi nagyobb mesterek vagyunk.

Végül Inceulej belügyminiszter szólalt fel, aki a kormány nevében kijelentette, hogy a kormány és a nemzeti keresztény párt között semmilyen politikai megegyezés nem áll fenn.

Ma délután 5 órakor kezdte el vetni a parlament többség értekezlete, amelyen Tatarescu fontos nyilatkozatot fog tenni. Az értekezlet után a szenátorok Titulescu külügyminiszter teáján vesznek részt. A kamara három napos szünetet vesz.

Óriási robbanás egy németországi vegyigyárban

Berlin, december 5. (Radór.) Egy óriási feldi vegytermékgyárban súlyos kimenetelű robbanás történt. Három munkás meghalt, anyagi kár igen nagy.

Az új francia álláspont kedvezőbb Romániára nézve

Bucuresti, december 5. Antonescu pénzügyminiszter ma telefonbeszélgetést folytatott Párizsban tárgyaló küldöttség vezetőjével, Zauceanuval, aki közölte, hogy a francia kormány álláspontját sikerült kedvezőbbre hozni. Caramfil miniszter hazatért az új francia ellenjavaslatok szövegével.

— Braziliában elfogtak egy orosz forradalmárt. Rio de Janeiróból jelentik: Elfogták Igor Dolgorukin orosz alvezetőt, aki egy tartózkodott Braziliában, hogy a felkelés kere esetén összekötő szolgálót teljesítene a szövjet és a forradalmi kormány között a komintern képviselőiben ellenőrizze a forradalmi kormány cselekményeit.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Popovici Telefon: 9-77

CENZURAT

Taxa postală plătită în nu
No. 224713/9

10. Tele
Havonta
évre 600.
földre: H
földre 12,
dotések dij
KELET" az
dóság egyetle
Cikkeink után
rás megjelöl

Titulescu

A parlament hogy Titulescu adót válasz ut hanem a jobbo szantató és m szesítették. A ségtelenül brill inkább a hallg szék sikereiben nyára nem szá don a kisebbb ügyében a lel man reakció k külügyminiszte nitotta álláspont amit szerdán n lése volt előbbi

Uj volt azor bár mindenese mondanivalót

Es ha a besz valósínú, hogy nemze-közi hely olasz—abesszin angol—francia— közi jelentőség az időben min törekvés, amely különböző vá megfőrésére áll

Ha tehát Tit bizonyára külö politikai és lel politika akjuta

A művész él mák szabályozz és a politika m

Alík Titulescu külügyminisz séges érzéken esen kritikai ha esolatosan meg román szélsőjob ten nem kimél bet, aki hónap támalások cez

fülcöt kereső e tarakodó jobb cu, aki nemcsak szövetség volt szővíróje bek a humanista go és a parlamen jobboldal külpolitikus töre

lalta magát a behát ellene a hetásabb vád kezett meg arr elországi zsidó sek nagyköveté 1933-as Vaid-ke dának a vállal körlevelével hoz gőtte álló külfő hogy I. G. Duc hozzáfogott a robbanás történt. Három munkás meghalt anyagi kár igen nagy.

— Braziliában elfogtak egy orosz forradalmárt. Rio de Janeiróból jelentik: Elfogták Igor Dolgorukin orosz alvezetőt, aki egy tartózkodott Braziliában, hogy a felkelés kere esetén összekötő szolgálót teljesítene a szövjet és a forradalmi kormány között a komintern képviselőiben ellenőrizze a forradalmi kormány cselekményeit.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Popovici Telefon: 9-77

CENZURAT

Es ha változ toznak termész